

Obsah

KAPITOLA 0

Předsudky

KAPITOLA 1

Úvod do sociální psychologie

CO JE SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE?

CO JSOU SKVĚLÉ MYŠLENKY SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE?

JAK OVLIVŇUJÍ SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGII LIDSKÉ HODNOTY?

JÁ TO CELOU DOBU VĚDĚL: JE SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE JEDNODUŠE ZDRAVÝ ROZUM? 17

METODY VÝZKUMU: JAK DĚLÁME SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGII? 20

ČÁST I

SOCIÁLNÍ MYŠLENÍ

KAPITOLA 2

Vlastní Já v sociálním světě

SPOTLIGHT A ILUZE: CO NÁS UČÍ O NÁS SAMÝCH?

SEBEPOJETÍ: KDO JSEM?

CO JE PODSTATOU A MOTIVAČNÍ SÍLOU SEBEVĚDOMÍ?

CO ZNAMENÁ MÍT „VĚDOMOU SEBEKONTROLU“? 54

CO ZNAMENÁ LHÁT SI DO KAPSY (SELF-SERVING BIAS)? 59

JAK LIDÉ ZVLÁDAJÍ SEBEPREZENTACI? 68

DODATEK: PROPOJENÉ PRAVDY – ÚSKALÍ PÝCHY, SÍLA POZITIVNÍHO MYŠLENÍ 71

KAPITOLA 3

Sociální přesvědčení a úsudky

JAK VNÍMÁME SOCIÁLNÍ SVĚTY?

JAK POSUZUJEME SOCIÁLNÍ SVĚTY? 81

JAK VYSVĚTLUJEME SOCIÁLNÍ SVĚTY? 93

JAK DŮLEŽITÁ JSOU NAŠE OČEKÁVÁNÍ OD SOCIÁLNÍCH SVĚTŮ? 102

JAKÝ ZÁVĚR MŮŽEME UDĚLAT O SOCIÁLNÍCH PŘESVĚDČENÍCH A ÚSUDCÍCH? 106

DODATEK: ZAMYŠLENÍ NAD ILUZORNÍM MYŠLENÍM. 108

KAPITOLA 4

Chování a postoje

JAK DOBŘE PŘEDPOVÍDAJÍ POSTOJE CHOVÁNÍ?

KDY CHOVÁNÍ OVLIVŇUJE POSTOJE? 110

PROČ CHOVÁNÍ OVLIVŇUJE POSTOJE? 123

DODATEK: MĚNÍME SE POMOCÍ AKCE 134

109

ČÁST II

SOCIÁLNÍ VLIV

137

KAPITOLA 5

Geny, kultura a pohlaví

139

JAKÝ VLIV NA NÁS MAJÍ LIDSKÁ PŘIROZENOST A RŮZNORODOST KULTUR?	140
V ČEM JSOU SI MUŽI A ŽENY PODOBNÍ A V ČEM SE LIŠÍ?	150
VÝVOJ A POHLAVÍ: JEDNÁME PŘIROZENĚ?	157
KULTURA A POHLAVÍ: JEDNÁME TAK, JAK PRÁVÍ KULTURA?	162
K JAKÉMU ZÁVĚRU MŮŽEME DOSPĚT OHLEDNĚ GENŮ, KULTURY A POHLAVÍ?	165
DODATEK: MĚLI BYCHOM SE VIDĚT JAKO ARCHITEKTI SOCIÁLNÍCH SVĚTŮ, NEBO JAKO JEJICH PRODUKT?	168

KAPITOLA 6

Konformita a poslušnost

169

CO JE KONFORMITA?	170
CO JSOU KLASICKÉ STUDIE KONFORMITY A POSLUŠNOSTI?	171
CO KONFORMITU PŘEDPOVÍDÁ?	187
PROČ SE PŘIZPŮBOVAT?	192
KDO SE PŘIZPŮBOJUJE?	194
CHCEME SE VŮBEC NĚKDY LIŠIT?	198
DODATEK: O BYTÍ JEDINCEM V RÁMCI KOMUNITY	200

KAPITOLA 7

Persvaze

203

JAKÝMI ZPŮSOBY LZE DOSÁHNOUT PERSVAZE?	205
JAKÉ JSOU KLÍČOVÉ PRVKY PERSVAZE?	208
EXTRÉMNI FORMY PERSVAZE: JAK NÁS OVLÁDAJÍ SEKTY?	226
JAKÝM ZPŮSOBEM JE MOŽNÉ SE PERSVAZI BRÁNIT?	231
DODATEK: BYTÍ OTEVŘENÝ, NIKOLI VŠAK NAIVNÍ	235

KAPITOLA 8

Skupinový vliv

237

CO JE TO SKUPINA?	238
SOCIÁLNÍ FACILITACE: JAK NÁS OVLIVŇUJE PŘÍTOMNOST DRUHÝCH LIDÍ?	239
SOCIÁLNÍ ZAHÁLENÍ: VYNAKLÁDAJÍ JEDINCI MENŠÍ ÚSILÍ, POKUD JSOU VE SKUPINĚ?	244
DEINDIVIDUACE: KDY LIDÉ VE SKUPINĚ ZTRÁCÍ POCIT VLASTNÍHO JÁ?	247
SKUPINOVÁ POLARIZACE: ZESILUJE SKUPINA NAŠE NÁZORY?	251
SKUPINOVÉ MYŠLENÍ: ZTĚŽUJÍ, NEBO USNADŇUJÍ SKUPINY SPRÁVNÁ ROZHODNUTÍ?	259
VLIV MENŠINY: JAK JEDNOTLIVCI OVLIVŇUJÍ SKUPINU?	266
DODATEK: MAJÍ NA NÁS SKUPINY ŠPATNÝ VLIV?	271

ČÁST III TOLA VI TŽAČ SOCIÁLNÍ VZTAHY 273

KAPITOLA 9

Předsudky

JAKÁ JE PODSTATA A SÍLA PŘEDSUDKŮ?	277
JAKÉ JSOU SOCIÁLNÍ PŘÍČINY PŘEDSUDKŮ?	286
JAKÉ JSOU MOTIVAČNÍ ZDROJE PŘEDSUDKŮ?	292
JAKÉ JSOU KOGNITIVNÍ ZDROJE PŘEDSUDKŮ?	297
JAKÉ NÁSLEDKY MAJÍ PŘEDSUDKY?	307
DODATEK: LZE PŘEDSUDKY OMEZIT?	314

KAPITOLA 10

Agresivita

CO JE AGRESIVITA?	316
JAKÉ JSOU NĚKTERÉ TEROIE AGRESIVITY?	318
CO OVLIVŇUJE AGRESIVITU?	326
JAK MŮŽE BÝT AGRESIVITA SNÍŽENA?	345
DODATEK: REFORMA KULTURY NÁSILÍ	348

KAPITOLA 11

Vztah a intimita

CO VEDE K PŘÁTELSTVÍ A PŘITAŽLIVOSTI?	352
CO JE LÁSKA?	373
CO UMOŽŇUJE OSOBNÍ VZTAHY?	377
JAK KONČÍ VZTAHY?	384
DODATEK: MILOVAT	388

KAPITOLA 12

Pomáhat

PROČ POMÁHÁME?	391
KDY POMŮŽEME?	406
KDO POMÁHÁ?	414
JAK MŮŽEME POMÁHAT VÍČ?	418
DODATEK: ZAVEDENÍ SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE DO ŽIVOTA	424

KAPITOLA 13

Konflikt a mír

CO VYTVÁŘÍ KONFLIKTY?	427
JAK LZE DOSÁHNOUT MÍRU?	438
DODATEK: KONFLIKT MEZI PRÁVY JEDNOTLIVCE A SKUPINY	458

ČÁST IV

UPLATNĚNÍ SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE 461

KAPITOLA 14

Sociální psychologie na klinice

463

CO OVLIVŇUJE PŘESNOST KLINICKÝCH ÚSUDKŮ? 464

KTERÉ POZNÁVACÍ PROCESY DOPROVÁZEJÍ PROBLÉMY V CHOVÁNÍ? 470

JAKÉ JSOU NĚKTERÉ SOCIÁLNĚ-PSYCHOLOGICKÉ PŘÍSTUPY LÉČBY? 480

JAK MOHOU SPOLEČENSKÉ VZTAHY PODPOROVAT ZDRAVÍ A DUŠEVNÍ POHODU? 484

DODATEK: BÝT ŠTĚSTNÝ 489

KAPITOLA 15

Sociální psychologie u soudu

491

JAK SPOLEHLIVÁ JE VÝPOVĚĎ OČITĚHO SVĚDKA? 492

JAKÉ DALŠÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍ ÚSUDEK POROTCŮ? 502

CO OVLIVŇUJE JEDNOTLIVÉ POROTCE? 506

JAK POROTU OVLIVŇUJE SKUPINA? 511

DODATEK: BÝT CHYTRÝ DÍKY PSYCHOLOGII 516

KAPITOLA 16

Sociální psychologie a trvale udržitelná budoucnost

517

PSYCHOLOGIE A KLIMATICKÉ ZMĚNY 520

UMOŽNĚNÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO ŽIVOTA 523

SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE MATERIALISMU A BOHATSTVÍ 526

DODATEK: JAK ZODPOVĚDNĚ ŽÍT V MODERNÍM SVĚTĚ? 536

KAPITOLA 17

Skupinový vliv